

BUDAPEST

Magyar Nemzeti Művelődési Intézet

BÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 187, éjjel 488. Sürgönyeim: „Délbácska“, Novisad

NOVISAD, 1926. JANUÁR 13.

SZERDA

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hetköznapi 120 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Bratianu miatt mondott le a román trónörökös

A külföld bizalmatlan a kormány pénzügyi politikájával szemben

Sztojadinovic párisi útja nem járt eredménnyel — Miért utazott Pasics váratlanul Monte Carlóba?

Beogradból jelentik: A Recs tegnap esti száma egy magas állású személy indiszkrétciója folytán részletes tudósítást közölt Sztojadinovic Milán pénzügyminiszter párisi útjáról. A pénzügyminiszter párisi útja alkalmával a Franciaországtól kapott háborus kölcsönök ügyét akarta rendezni Párisban azonban olyan merev visszautasításban részesült, ami utjának teljes sikertelensége mellett szól. Sztojadinovic utjának sikertelenségével függ össze Pasics montecarlói útja is.

A „Recs“ ezen tudósítása érthető feltűnést keltett Beogradban, ezért a Délbácska beogradi munkatársa igen előkelő helyen az iránt érdeklődött, hogy mennyiben felel meg a valóságnak a Recs ezen híre. Informátorunk a következőket mondta: Sztojadinovic Milán pénzügyminiszter azért utazott külföldre, hogy az ország háborus adósságait rendezze. Először a francia fővárost kereste fel, mert remélte, hogy itt lehet a legkönnyebben rendezni ezt az ügyet. Párisba érkezve azonnal érintkezésbe lépett az illetékes tényezőkkel, nem tudott azonban semmilyen kedvező elintézkedést elérni.

A francia hivatalos körök kijelentették, hogy amíg a költségvetés nem nyugszik reális és őszinte alapokon, nincs bizalommal a kormány pénzügyi politikája iránt és emiatt elutasították Sztojadinovic ajánlatát és a háborus adósságok teljes összegben való kifizetését követelték.

Sztojadinovic erről természetesen azonnal értesítette a kormányt, amely ezáltal igen súlyos helyzetbe került. Ezzel magyarázható, hogy Pasics miniszterelnök nem utazott előbb a dalmáciai Cavtatba, amint tervezte, hanem azonnal Monte Carlóba, ahonnan igyekszik befolyását érvényesíteni és a francia hitelezőket jobb belátásra bírni.

Közelharc a „Zastava“ körül

Vilics Márkót, a „Zastava“ eddigi igazgatóját kiléptették — Rendőrségi asszisztenciával akarták megakadályozni Vilics további működését, de a rendőrség nem avatkozott bele

A novisadi „Zastava“ szerkesztősége és eddigi igazgatója, Vilics Markó valamint a radikális párt novisadi szervezete között már régebbi idő óta bizonyos ellentétek észlelhetők. A novisadi radikális párt sehogyan sem volt megelégedve Vilics Markó tevékenységével, aki viszont a beogradi radikális párti szervezetben talált támogatókra. Az ellentétek az utóbbi időben olyan nagy mértékben kiéleződtek, hogy a radikális párt novisadi szervezete erélyes hangú felszólítást intézett Vilics Markóhoz, hogy lépjen ki a „Zastava“ szerkesztőségéből. Vilics Markó ennek a felszólításnak nem akart eleget tenni és azonnal összehívatta a szerkesztői bizottságot, amely szintén Vilics Markó mellett foglalt állást és határozatában kimondotta, hogy semmi szükségét sem látja Vilics elmozdításának, aki mindig a leglelkesebben teljesítette kötelességét és odaadóan támogatta a radikális párt érdekeit.

Vilics Markó erre ezt követelte, hogy a szerkesztői bizottság határozatát a „Zastava“ teljes egészében leközölje. Amikor erről Popovicki Pavle radikális párti képviselő értesült, a rendőrséghez fordult és beadványában követelte hogy a rendőrség akadályozza meg Vilics Markó további működését a „Zastavánál.“ A lap ugyanis a rumai „Rad“ részvénytársaság tulajdona, amelynek elnöke Miladinovic Zsarko nyugalmazott miniszter; Popovicki szerint tehát csakis a „Rad“ rendelkezhet a „Zasztavával“,

nem pedig Vilics Markó. Ugyancsak újabb felszólítást intéztek Vilics Markóhoz, amelyben azonnali kilépését követelték. A beogradi „Politika“ értesülése szerint a rendőrség valóban beleavatkozott és figyelmeztette Vilics Márkót, hogy nem engedélyezi további működését a „Zasztava“ szerkesztőségében.

Munkatársunk megkérdezte Mihaldzics Sztanoje főkapitánytól, megfelel-e a „Politika“ értesülése a valóságnak és a rendőrség beleavatkozott-e a „Zastava“ ügyeibe.

A főkapitány a következőket mondta munkatársunknak:

— Körülbelül nyolc nappal ezelőtt a „Zastava“ kiadó részvénytársaság beadványt intézett a rendőrséghez, amelyben arra kért bennünket, hogy akadályozzuk meg Vilics Markó további működését a „Zastava“ szerkesztőségében. A beadvány csakugyan megérkezett, de ezig a rendőrség semmiféle irányban nem intézkedett. Nem felel meg tehát a valóságnak az a hír, mintha felszólítottuk volna Vilics Márkót, hogy további szerkesztői működését szüntesse be. Ennek a szükségére egyáltalában nem merült fel.

A főkapitány kijelentése szerint tehát Vilics Márkót a hatóság nem kényszerítette a kilépésre. Vilics különben tegnapelőtt már nem jelent meg a szerkesztőségben, mert időközben elutazott. A tegnapi „Zastava“ pedig egyszerűen saját hatáskörében vitte keresztül az át-

alakulást, amennyiben mint a „Zastava“ igazgatója Militar Triva, az új rezsim embere vette át a lap szellemi és politikai irányítását. Mint felelős szerkesztő továbbra is Jovancevic Milan jegyzi a lapot.

Militar Triva állítólag modern alapra akarja fektetni a lapot, a szerkesztőséget kibővíti és nagyobb terjedelemben jelenteti meg. Vilics Markó csak holnap érkezik vissza utjáról.

Politikai okok miatt mondott le a román trónörökös

Bratianu győzött a trónörökös felett Károly herceg folytatja a harcot Bratianu ellen

Bukarest, jan. 12. Lassanként teljesen fetszáll az a köd, amely Károly volt román trónörökös lemondása ügyének hátterére ereszkedett. A lemondott trónörökös saját nyilatkozata alapján az érdeklődő világ tudomást szerezhet arról, hogy a trónörökös tisztán politikai okok, a mindenható Bratianu miniszterelnökkel való leküzdhetetlen ellentétek készítették a korona jogáról való lemondásra. Egy dán hírlapíróval folytatott beszélgetése során Károly herceg hangsúlyozta, hogy a kizárólag politikai okokból mond búcsút a trónnak és évek sorára hazájának is, de elhatározása nem jelenti a lemondást a Bratianuék ellen való küzdelemről, hanem éppen ellenkezőleg nyílt hadüzenetet a mai türhietlen hatalmi és kormányzati rendszernek. A trónörökös azután még bizalmasan felvilágosította a külföldi hírlapírókat azokról a részletekről, amelyek a közte és Bratianu kormány közötti türhietlen viszony alakulására súlyosabb befolyással voltak. Mária királynő a Bratianu család mellé állott ebben a nehéz küzdelemben és ezért a trónörökös nem talált más megoldást, mint azt, hogy a maga személyére vonatkozóan levonja a legmesszebbmenő konzekvenciákat és lemondjon a trónöröklés jogáról. Romániában nyíltan beszélnek, hogy az utóbbi időben már olyan élesen állottak szemben egymással Károly trónörökös és az idősebb Bratianu, hogy egy ízben Károly herceg a nála járó miniszterelnököt egyenesen kiutasította a palotájából.

A pénzügyi bizottság ülése

Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság délutáni ülésén Demetrovic Juroj szólt fel elsőnek. Szerinte a pénzügyminiszter megszokott a költségvetés tárgyalása elől.

Ha a kormány folytatja mai pénzügyi politikáját, ez a teljes pénzügyi összeomláshoz fog vezetni.

Agatanovic kifogásolta a tulságos megadóztatást, mert ezáltal a parasztság teljesen eladósodott.

Uzumovic Nikola, a pénzügyminiszter helyettese tartott délelőtti expozét és dicsérte a kormány pénzügyi politikáját, amelynek eredménye, hogy a dinár stabil.

A frankhamisítás ügyében 2-3 hónapon belül lesz főtárgyalás

Windischgrätz soffőrének kihallgatása -- Korányi párisi magyar követ nyilatkozata -- Tisztázák Schultze szerepét

Budapest jan. 12. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást a frankhamisítás ügyében. Ma ismét kihallgatták Mankovics Bélát és Schwetz Tibor dr-t, akik mindent beismertek a rendőrségen. Azonnal letartóztatásba helyezték őket és mindkettőjüket átkísérték az ügyészségi fogházba. Mankovics vallomása során beismerte, hogy nem merete elkölteni a Tűzhely bankból felvett háromszáz milliót, és ezen összegben váltotta vissza a 150 drb. hamis ezerfrankost. Beismerte továbbá, hogy ő járt Milánóban Selanu álnév alatt.

A rendőrséghez egész bizalmas uton jelentés érkezett arról, hogy Czegléd István, Windischgrätz herceg soffőre tud arról, hogy kinek a társaságába járt Windischgrätz és kiket keresett fel a legutóbbi hónapok alatt. A feljelentés szerint Czegléd többször vezette a herceg autóját a térképészeti intézetbe, különösen a délutáni órákban. A rendőrség mint minden bejelentést, úgy ezt is tudomásul vette és megindította a nyomozást és még a tegnapi nap folyamán kihallgatta Czeglédet. A kihallgatás alkalmával a rendőrségen Czegléd soffőrtől felvilágosítást kértek arra, hogy hercegi gazdáját hova vitte a frankhamisítás ideje alatt, kik látogatták meg ez alatt az idő alatt. A soffő a legpontosabb vallomást tette. Kijelentette ugyanis, hogy körülbelül két hónappal ezelőtt egy leszögezett és gondosan becsomagolt kb. egy köbméter tartalmú ládát vitt Nádosy országos főkapitánytól Windischgrätz hercegi palotájába. A csomagot a hercegi palota közelében vette át és azután autójával egyenesen a közelben levő Országház uccai palotába hajtott. Ott a leszögezett ládát Windischgrätz hercegnek adta át, aki azt azonnal dolgozószobáiba vitette fel.

Zdravec István táborigazgató ügyében is fordulat állott be, amennyiben a katonai ügyészség illetéktelennek mondta ki magát és az ügyet áttette a polgári bírósághoz.

Szűk a Markó-uccai fogház

Rába Dezsőt, Windischgrätz herceg titkárát átszállították a pestvidéki királyi ügyészségi fogházba. A sok letartatás következtében szűkessé vált a Markó-uccai fogház átcsoportosítása, aminek következtében Windischgrätz herceget is más cellába vitték át. Ma délelőtt védője előtt kétségbeesve könyörgött, hogy eszközöljék ki szahadlára helyezését.

Windischgrätz anyagi helyzete

Hogy herceg Windischgrätz Lajos anyagi viszonyai mennyire ziláltak, hogy a fényűző életmód mellett, aprónak látszó adósságok mennyire feldúlták Windischgrätz herceg anyagi helyzetét, arról az a két bírósági végzés, amely most az I-III. kerületi járásbíró-ság irodájában fekszik és várja a bírói végzés foganatosítását. Mindkét végzésben a bíróság árverést rendel el a herceg Országház uccai palotájában lefoglalt holmokra. Az egyik végzés a régóta huzódó és sok port felvert krumplicsüveg ügyében hozott jogerős bírói ítéleten nyugszik. A bécsi Jockey Clubban a herceg milliókat veszített és milliárdos kölcsönöket vett fel, de az alig kétszázmillió koronát, a jogerős bírói ítélet ellenére sem tudta kifizetni. A bíróság

A párisi magyar követ a frankhamisításról

Páris, január 12. Briand ma fogadta báró Korányi Frigyes párisi magyar követet kihallgatáson.

A Briandnál tett látogatás után báró Korányi Frigyes beszélgetést folytatott a Petit Parisien tudósítójával. Kijelentette, hogy Briand és Berthelot a legudvariasabb fogadásban részesítették. A miniszterelnöknek átadta gróf Bethlen István magyar miniszterelnök üzenetét, amely úgy szól, hogy a magyar kormány egyetértésben a kormányzóval el van tökélve arra, hogy a frankhamisítás ügyében könyörtelen el-

az elmúlt hetekben elrendelte a végrehajtást Windischgrätz ellen. A bíróság már az árverést is kitzúzte és a napokban kerültek volna árverésre a hercegi palotában lefoglalt tárgyak. Közben azonban a herceget letartóztatták, közvetlenül az árverés előtt. A mai nap folyamán kérvény érkezett a bírósághoz, amelyben a végrehajtó Mierbach Emil egyelőre az árverés felfüggesztését kéri. A bíróság teljesítette ezt a kérelmet.

A morfinista herceg

Windischgrätz, aki tudvalevőleg legnehezebben viseli a fogságot, ismételen orvosi vizsgálat alá vették. Ez alkalommal megállapították, hogy a herceg már régebbi idők óta szenvedélyes morfinista. Ez abból is megállapítható, hogy miután a fogságban veszedelmes szenvedélyének nem áldozhat, a kényszer tartózkodás súlyos reakciókat fejt ki.

Schultze szerepe

A frankhamisítás ügyében letartóztatott tanuk kihallgatása alkalmából tisztázódott az a dolog, hogy Schultze a múlt év novemberében kapcsolódott a frankhamisító társasághoz. Windischgrätz emberei ugyanis sokat utaztak Németországban ahol egy berlini kávéházban ismerkedtek meg Schultzeval, aki mindenkinek eldicsekedett, hogy Németország valamennyi pépírgyáraival és nyomdáival összeköttetésben áll. Windischgrätz emberei, mivel másutt sehol sem tudták a papirt beszerezni, hosszas tanácskozás után elhatározták, hogy Schultze beavatják akciójukba. Schultze ezt felelte: „Szívesen veszek részt a hamisításban és tudok is megfelelő papírt szerezni, de csak akkor, ha bizonyos százalékot adnak, amire most mindjárt szeretnék egy bizonyos nagyobb összeget felvenni.” Később újabb igényekkel állott elő és mikor Windischgrätz kijelentette, hogy nem adhat több pénzt, Schultze megfenyegette, hogy súlyos bosszút fog állni. Néhány nap múlva már meg is érkezett a névtelen feljelentő levél, aminek következtében letartóztatták Windischgrätzet.

A parlament ülése

Az Est értesülése szerint a kormány 19-én a nemzetgyűlést ismét elnapoltatja, ha addigra a frankhamisítási ügyben most még homályos részletek is ki nem derülnek. A 19-i ülésen a miniszterelnök bizonyosan tesz nyilatkozatot az ügyben, a képviselőknek azonban, ha csak napirend előtti felszólalás kapcsán másként nem lesz módjukban a kérdés részleteivel foglalkozni. Az ülés napirendjére a költségvetés részletes tárgyalásának folytatása van kitzúve és a felszólalók nem térhetnek el a tárgytól. Ha tehát a miniszterelnök még nem látja az időt elérkezettnek arra, hogy ezzel az üggyel a parlament részletesen foglalkozzék, akkor annak ülészakát elnapolhatja. A nemzetgyűlés legközelebbi ülésén ez valószínűleg meg is fog történni. A kormánynak ez idő szerint nem kell attól tartania, hogy az ellenzék ezután újra összehívja a házat, mert hiszen ehhez ötven aláírás szükséges. Az ellenzék nagyobb része pedig legalább most még nem akar szembehelyezkedni a miniszterelnök intenciójával, amelynek őszinteségében nem kételkedik.

Járást folytat le. A vizsgálat senkit nem kímél, aki az ügybe be van keverve, bármilyen magas állásban legyen is az illető. Magyarországnak is érdeke, hogy világosságot derítsenek minden pontra és minden irányban. Báró Korányi hangoztatta, hogy a magyar közvélemény mély felháborodással itéli el a merényletet, amely az ország becsületét tette kockára. Leszámítva a szélső jobb- és a szélsőbaloldalt, az egész közvélemény egységesen támogatja a kormányt és követeli, hogy az ügyben teljes igazságot szolgáltatassanak és minden bűnöst

megbüntessenek. Annak a körülménynek, hogy Nádosy, az államrendőrség országos főkapitánya is megtévelyedett, talán az a magyarázata, hogy olyan előkelő ember környékezte meg mint Windischgrätz herceg. Kétségtelenül azt hitte, hogy nagy dolog végrehajtására van rendeltetve. A kormányzó környezetének tagjai közül senki sincs belekeverve az ügybe. Ezt az alaptalan gyanúsítást a leghatározottabban vissza kell utasítani. Kifejezést adott annak a véleményének, hogy nem hisz a frankhamisítók és a német nacionalisták összejárásában. Az ügy mindenekfelett bűnügy, ha szerepelnek is benne politikai személyek. A magyar kormány megtette a kötelességét, amikor lerántotta a fátylat a hamisítási munkáról. Most a bíróságra tartozik, hogy elvégezze a többi.

A párisi Journal a hamisításról

Páris, január 12. A Journal budapestre küldött tudósítója azt írja, hogy azt a határozott benyomást szerezte, hogy Magyarországon a többséget mélyesen felháborította a bankhamisítás ügye. Minden polgár érzi, hogy a botrány mekkora bajt zudíthat Magyarországra. Ebből a megtévelyedésből bizonyos „szent egyszerűség” született meg és valamennyien azt követelik, hogy teljes világosságot derítsenek az ügyre. Ezzel a véleménnyel szemben csupán egy kis csoport áll, az úgynevezett magyar fajvédők csoportja, amely másképp gondolkodik és sajnálattal látja, hogy a frankhamisítás meghiusult. A tudósítás avval a meggyűlölettel végződik, hogy a magyar rendőrség lojálisan együtt működik a francia rendőrséggel. Journal más helyen azt írja, hogy a hivatalos köröknek az a felfogása, hogy a magyar hatóságok magatartása megfelel azoknak a megnyugtató kijelentéseknek, amelyet báró Korányi Frigyes párisi magyar nagykövet tett.

Apponyi levele a Matinhez

Páris, január 12. Gróf Apponyi Albert levelet intézett a Matinhez, amelyben jogosultnak mondja a külföldön, elsősorban a Franciaországban megnyilvánuló izgalmat és aggályokat. Megállapítja, hogy a magyar kormánynak kötelessége igazságot szolgáltatni tekintet nélkül a bűnösök állására, vagy akár esetleges érdekeire. Az egész közvélemény, tekintet nélkül a politikai felfogásra támogatja és bátorítja a kormányt feladatának teljesítésében.

Visszaérkezett a budapesti francia követ

Páris, január 12. A Matin jelentése szerint a budapesti francia követ hétfőn este visszautazott Budapestre.

Rövidesen meg lesz a főtárgyalás

A büntetőtörvényszék egyik ismert jogásza, aki a frankhamisítás részleteibe is meglehetősen be van avatva, az Esti Kurir munkatársának a következő felvilágosítással szolgált. Ez a bűnügy a rendőrségi nyomozás során olyan részletesen van már tisztázva, hogy valószínűleg az ügyészség nem is tesz vizsgálati indítványt. Ez annál is inkább kombinációba vehető, mert az ügy nemzetközi vonatkozásainál és kínos jellegénél fogva minden hatóság arra törekszik, hogy az ügyet minél előbb véglegesen elintézzék. Amennyiben az ügyész nem tesz vizsgálati indítványt, akkor mindjárt elkészítjük a vádlatot, amelynek vádtárgyalására 2-3 héten belül már rá is kerülhet a sor. Ilyen körülmények között — már pedig jó helyről való információk szerint — jelenleg az a terv, hogy 2-3 hónapon belül főtárgyalásra is kerülhet a sor.

A párisi rendőrség gratulál a budapestinek

A késő esti órákban érkezett meg Budapestre a párisi rendőrfőnökség átirata, amelyben a legnagyobb elismeréssel adozik a budapesti rendőrség munkájának. Köszönetet mond az ügyben kifejtett eddigi tevékenységéért és annak a reményének ad kifejezést, hogy a budapesti rendőrség munkáját továbbra is olyan igyekezettel és eredményesen folytatja mint eddig.

Két kövér koca és tiz nagy malac historiája

Se pénz, se malac — A hűtlen sógornő és a sivitő disznó

Kiss József zemuni lakós nagy barátja a malacpecsenyének. Miután azonban zemuni lakásán nem volt alkalmas helye malac tartásra, nyolc darab malacát kosztba adta sógornőjének, Kiss Máriának, aki Noviszádon lakik. A malactartáshoz pénzt is adott, meg azonkívül öccsét is lehozatta Zemunba, hogy sógornőjét kárpótolja a malacok ellátásáért. Egyszóval cserézetet kötött, sógornője odaadta a férjét a sógor pedig a malacokat. Azt mondják, hogy a malacoknak fényes dolguk volt Kiss Máriánál, legalább a férj állandóan azt hangoztatta, hogy „jobban élnek ezek a disznó malacok, mint én”. A malacokból azután idővel kocák lettek. Karácsony lévén Kiss József feljött Noviszádra, hatot levágott belőlök, a húst és a zsírt magával vitte és a két legkisebb kocát visszahagyta sógornőjénél, hogy „tovább ápolja” őket. A két kocának időközben 11 malacc lett és a familia immár napról-napra gyarapodott. Kiss József örömmámorban uszot. A bő családi áldás láttára a kocák és malacok jogos tulajdonosa ismét felrándult Noviszádra, hogy a legszébb malacokat kiválogassa és nyárson megüssse. De nagy volt a meglepetése, amikor sógornője lakására érve, a lakást üresen találta. Az asszony eltűnt, a kocák sem rőfögtek a disznóólban, a malacok sem sivitottak az udvarban.

— Hol vannak a disznók? — ordította kétségbeesetten.

Erre a felszólításra nyomban jelentkeztek a szomszédok. Az egyik kárörvendő mesélte, hogy az asszony egy rövid félórával ezelőtt összecsomagolt és elutazott.

Nosza, több se kellett Kiss Józsinak. Azonnal kocsiba ült és a vasútra hajtatott. Berohan a váróterembe, az étkezőbe, a peronra, de az asszonynak se hirt se hamva.

Eppen vissza akart rohanni, amikor a váróterem keresztül haladva, egy kosárból ismerős hang ütötte meg a fülét.

— Rőf, rőf, rőf — hangzott a kosárból, és a kosár mintha megmozdult volna egy kissé a helyéről.

— Ez az én malacom — ordította Kiss Jóska diadalmasan. Megismert a drága; a kis aranyos uci puci! És ezzel már is rohant a kosár felé, felnyitotta a tetejét és kihuzta egyik malacát, amely szomorúan pislogott feléje.

Ebben a pillanatban a sógornője lépett a váróterembe. Amint meglátta a malacát ölegető sógorát, megfordult és szólni akart, de a sógor a nyomában termett és lefogta.

— Hol vannak a disznaim és malacaim? kérdezte kétségbeesetten az asszonytól.

A sógornő nem tagadhatott. Bevallotta, hogy 2600 dinárért eladta az egész koca familiát és a pénzen Magyarországra akart utazni. Csak egy malacot tartott meg emlékül, ezt át akarta csempészni a határon.

A sógor rettenetes dühbe gurult és vadul forgatta a szemét. A nagy ribillióra óriási csődület keletkezett. Már-már elterjedt a hír, hogy frankhamisításokat lepleztek le. Voltak, akik tudni vélték, hogy a malac hasában 100.000 frank van elrejtve s hogy a hamis frankokat Magyarországból csempészték ide. Többben a malac hasának felvágását javasolták. Kiss Jóska azonban nem áldozta fel a malacát. Az asszonyt a rendőrségre kísérte és feljelentést tett ellene lopás és sikkasztás miatt.

Bűnügyről lévén szó, a rendőrség a sógor öt letartóztatta. Kiss József pedig végig járta mindazokat, akik megvették a disznókat és malacokat és visszaváltotta a kövér jószágot. Nem bizta őket idegen kézre. Inkább a sógornőjét áldozta fel, mintsem a malacait.

— Hercegi ötlet. Két ur beszélget a villamoson.

— Mit szól hozzá? — mondja az egyik; milyen remekül kigondolták ezt a frankhamisítást. Fejedelmi ötlet volt.

— No az egy kicsit tuizás, legfeljebb hercegi ötlet.

KOMPLIKÁCIÓK A NOVISZÁDI LUMPADÓ KÖRÜL

A vendégek nem akarják elismerni a lumpadót s inkább korábban hazamennek, de nem fizetnek a városnak

A „pijacsarnica” csődje — Aki nem fizet, jeljelentik — A noviszádi főkapitány nyilatkozata

A lumpadó körül bajok vannak. A vendégek a bojkott álláspontjára helyezkednek a lumpadóval szemben és egyszerűen megtagadják a fizetést. Nem hajlandók a város bevételeit gyarapítani, amikor éppen a városnak volna kötelessége, hogy az élet olcsóbbodását elősegítse. Batran kimondhatjuk, sohasem volt olyan népszerűtlen adója a városnak, mint a lumpadó, amely tulajdonképpen nem is lumpadó, mert lumpolásra amúgy sem telik senkinek, tehát inkább „aggregényadó”, amely leginkább azokat sújtja, akik az életkörülmények folytán kényszerültek, hogy szabad óráikat a kávéházban, vagy pedig vendéglőben töltsék.

A nőtlen emberek érzik meg leginkább a lumpadó terheit, akiknek nincs alkalmuk, hogy estéiket családi körben tölthessék s így a kávéházi asztal mellett keresnek szórakozást, ahol sakkoznak, dominóznak, vagy újságot olvasnak s miután idegességük miatt amúgysem tudnak korán lefeküdni, csak éjtél felé bandukolnak haza.

A lumpadó körül különben már érdekes jogi viták fejlődtek ki. Vannak, akik — mondjuk — színház után, 10 óra felé jönnek vacsorázni, tehát még nem kötelesek adót fizetni. A vacsora után még kissé elüldögélték, s 11 órakor fizetnek. A fizető pincér azonban már ilyenkor követeli a lumpadót, amit a vendég azonban azzal tagad, meg, hogy ő nem 11 órakor, hanem 10 órakor vacsorázott, amikor még nem kellett adót fizetnie. Emiatt azután hosszantartó vitába elegyedik a főpincérrel, az ételhorzóval, a pikkolóval, végül a gazdával is s ha a vita véletlenül 12 óráig eltart, újabb adót kell fizetnie, amely ezúttal már 2 dinár. Nem ritkák az ilyen épületes esetek s a csattanójuk rendszeren az, hogy a vendég nemcsak, hogy semmit sem fizet, hanem már feléje sem néz az illető vendéglőnek, ahol véleménye szerint meg akarták őrszarolni.

A vendéglősök és kávéások helyzete ilyenkor a legkényesebb, mert ha erőszakkal akarják behajtani a lumpadót, a vendég megsértődik, ha pedig nem hajtják be, nekik kell fizetni a lumpadót. A városból kapott utasítás szerint hasonló „peres” esetekben a vendéglősök kötelesek a legközelebbi „ellenőrt” vagy rendőrszót értesíteni, akinek azután kutyakötelessége rendet teremteni. A vendéget igazoltatják s hogyha nem akar fizetni, jeljelentik.

A napokban történt ilyen eset egy főtéri étteremben. A vendég nem fizetett, végül a rendőrnök kellett beavatkozni. A rendőr azonban ezúttal gavallér volt s a vitát azzal zárta le, hogy a saját zsebéből fizette ki a lumpadót. A vendég azonban nem hagyta magát, rátröfölt a rendőre és 100 dinárért megvette az egész adóblokkot. Ez persze kissé drága mulatság volt, de nem akart „alul maradni”.

A „pijacsarnica” viszonytagjai

Végigjártuk a nagyobb novisádi vendéglőket és kávéházakat és érdeklődtünk a lumpadó „ügymenete” iránt. Az adót blokk rendszerrel szedik be; de miután a város nem akart külön lumpadó blokkokat nyomtatni, az inkasszóhoz a „piaci helypénz blokkokat, az u. n. „pijacsarnicát” használják. A vendégeknek tehát helypénzt kell fizetniök 11 óra után, ugy mint a piacon a kávéházak, az uborka, a spenót és egyéb zöldségek után. Kétféle pijacsarnica van, fehér és piros színű. A fehér színű egy dinár, a piros 2 dinár értékű. Pontban 11 órakor megjelenik a főpincér és diszkretn odanyújtja a helypénz utalványt. A fiegmatikus vendég ilyenkor nyugodtan felkel,

felveszi a kabátját és máris indul hazafelé. A sangvinicus felpattan, nagyot káromkodik, felöltözik és elpárolog. A kolerikus ellenben az asztalra csap, felborít egy pár poharat, kirugja a széket maga alól és a pincért képen teremti. Ez már nem fizeti a lumpadót, legfeljebb az összetört poharakat és a pincérnek fájdalomdíjat. A lumpadó bevezetése óta nem mulik el nap veszekedés nélkül. Tizenegy óra után az idegesség a tetőpontra hág, szinte a levegőben érezni ilyenkor a puskaporos hangulatot. Ha azután bemutatják a blokkot, robban a bomba.

Az „Elit” kávéház tulajdonosa a következők t mondotta munkatársunknak a lumpadó viszonytagjairól:

— Ez most a tizennegyedik adó, amit a városnak kell fizetni. Hígyje el uram, azt sem tudjuk már, hogy milyen címen fizetjük az adókat. A helypénzt a vendégeknek kell fizetniök, de rajtuk keresztül vasalják be. Pedig a kávéházba manapság igazán csak azok járnak, akiknek az egyetlen szórakozásuk és akik télen legalább meleg helyiségben tartózkodhatnak. Egy szegény nyugdíjas például, aki dominózni jár a kávéházba, nemcsak „helypénzt” fizet, hanem játékadót is. A domino után 2 dinárt, a „helypénzért” 1 dinárt, azonkívül 3 dinárt játékpénz címen s ha azonfelül megiszik egy feketét is, összkiadásai 9 dinár, ami egy nyugdíjasnak éppen elegendő nagy összeg. Nem luxusból mennek ezek kávéházba, hanem azért, hogy szabad idejüket valahol elhútsák. Nálunk különben eddig nem volt különösebb nehézség a lumpadó beszedése körül. A vendégek egyszerűen 11 óra előtt hazamennek és nem fizetnek adót. A sakk klub tagjai is, akik eddig némelykor éjjelig is elsakkoztak, most korábban mennek haza. Nem akarják megfizetni a „helypénzt”.

„Tiszteltetem a nagypapát”

Sok helyen azzal érveinek a vendégek hogy már azért sem fizetnek a városnak, mer a lumpadó még nem emelkedett jogerőre, azaz a minisztérium még nem járult hozzá a város kiszélesített tanács határozatához. Emiatt azután a legfurcsább módon tiltakoznak az illeték beszedése ellen. Megtörtént például, hogy több helyen különféle „ízeneteket” írtak az eléjük terjesztett blokkokra. Az egyik vendég a következőket írta a blokkra:

„Igen tisztelt városi tanács!

Van szerencsém értesíteni, hogy a lumpadót nem vagyok hajlandó megfizetni. Én egy közismert szolid ember vagyok s így a lumpadó nem is vonatkozhatik reám. Tessék a lumpadót a lumpoktól beszédni, de csak akkor, ha felettes hatóságuk is hozzájárult.”

Egy másik vendég egész rövidesen és zamatosan intézte el a lumpadót. A blokkra a következő ízenetet írta a városnak:

„Tiszteltetem a nagypapát, tiszteltetem a nagymamát!”

Egy harmadik pedig még humorosabban fogta fel a lumpadót, amennyiben fizetésképtelenségét a következő sorokkal örökítette meg:

„Piros Sarafán, szluga pokorán!”

A főpincérek valamennyi blokkot, amelyeket a „renitens” vendégek teljes névalírásukkal láttak el, illetékes helyre juttattak.

A főkapitány a lumpadóról

Munkatársunk felkereste Mihaldzsics Sztanoje főkapitányt, hogy a lumpadóval szemben mutatkozó ellenséges hangulat következményeiről szerezzen értesülést. A főkapitány a következőket mondotta munkatársunknak:

— A városi szabályrendelet szerint az új

adó végrehajtható. Nem szükséges bevárni a minisztérium jóváhagyását, illetve döntését. A végrehajtás ellenőrzését külön ellenőrök végzik, vitás esetekben azonban a rendőrközeg is eljárhat. Természetesen csak a legudvariasabb formában. Ha valaki nem akarja fizetni az adót, amely különben olyan csekély, hogy mindenki megfizetheti, a rendőrnek jogában van igazoltatni. Az igazolás alapján azután feljelentést tesz ellene s az ügy kihágásnak lesz minősítve, amely 50—500 dinár pénzbüntetéssel büntethető. Ha pedig a kiszabott büntetést sem fizeti, a pénzbírság napi 20 dinárral számíva elzárásra átváltoztatható. Eddig csak jeleuték-telen számu feljelentés érkezett a főkapitány-sághoz s általában azt vesszük észre, hogy az emberek mégis csak fizetik az ugynevezett lumpadót. Nem is olyan veszélyes az egész.

A főkapitány tehát szigorú intézkedéseket helyez kilátásba a renitenskedő vendégek ellen. Ezek után persze mégis csak okosabb lesz fizetni, mintsem 1 vagy 2 dinár miatt a dutyiba kerülni. Ugyálszik még sem lehet packázni a lumpadóval, pedig a csökönyös vendégek még most is a „non pagare” álláspontjára helyezkednek. Inkább lemondanak a kétdecikről vagy feketékről, de a városnak „dafke” nem fizetnek. Jusst sem!

Három nap alatt százezer dinárt költött el

Egy zajecsbéri pincér édes boszúja.

Jurcsenkö Vaszilije, kaukázusi származású orosz nemrég Beogradba érkezett munkaalkalmat keresni. Miután azonban Beogradban is kevés a főka és sok az eszkimo, Jurcsenkö nem tudott munkához jutni. Pedig egyik vendéglőből a másikig ment, végig kibicelte az összes éttermeket és kávéházakat, hogy pincéri foglalkozáshoz jusson, de hiába. Mindenünnen kitésték. Erre aztán Jurcsenkö Vaszilije kétségbeesésében és utolsó pénzen egy osztály-sorsjegyet vásárolt. Másnap pedig a sorsjeggyel együtt eltűnt Beogradból; senki sem tudta hova lett.

A sorsnak azonban mulatságos és furcsa ötetei szoktak lenni. A legutóbb befolyt sorsjegyhúzáson ugyanis a százezer dináros nyerevény Jurcsenkö Vaszilije sorsjegyére esett.

Erre azután megindult a hajszá Jurcsenkö után. A kollektör végigjárta az orosz kolónia valamennyi tagját, de senki sem tudott felvilágosítást adni Jurcsenkö tartózkodási helyéről. Valóságos hajtóvadászatot indítottak utána, a rendőrség is nyomozást folytatott, de Jurcsenkö csak nem akartak előkerülni.

Végül a kollektör újabb módszerhez folyamodott és az újságok útján kezdte keresni a boldog sorsjegy tulajdonost. Egy ilyen újság Zajecsbába is elvetődött, ahol Jurcsenkö történetesen mint pincér kapott alkalmazást egy vendéglőben. Azonnal értesítették a közlemény tartalmáról és utnak indították Beograd felé.

Valóban úgy is történt, Jurcsenkö megnyerte a 100.000 dináros nyerevényt és a pénzt még aznap, Beogradba való érkezése napján a kollektör pénztáránál teljes egészében felvette. Száz darab ezres bankót fizettek ki a boldog muzsika kezébe.

Mindez szerb karácsony elsőnapján történt és Jurcsenkö azonnal hozzáfogott terve keresztülviteléhez.

Legelőször alaposan ki akart rugni a hámból, másodsor pedig nemes bosszút állani mindazokon, akik nem akarták alkalmazni, amikor felkínálta pincéri szolgálatait. A százezer dinárt zsebre vágva nekiindult a munkának. Elsősorban az előkelő vendéglőkbe tért be. A pincérek, akik ismerték csodálkozva néztek össze, amikor fényes vacsorát és fél tucat pezsgőt rendelt. Amikor fizetésre került a sor, összes kollégáinak 100—100 dinár borraivalót adott és hűvösen fogadta a pincérek hajlongását, akik irigykedve néztek volt kolegájukra. Az Upmann szivarral kínálta meg és orruk alá fujta a füstöt.

— Kos — mondotta hetykén; pincérnek nem voltam jó magának, de vendégnek igen? Mit szól hozzá, kedves barátom?

És ezzel kegyesen megveregette a tulajdonos vállát.

Jurcsenkö azután tovább folytatta körútját, mindenütt halomszámra szórta a pénzt és kejelgett az ismerős vendéglősök és pincérek csodálkozásában. Az elegáns éttermek után a kevésbé előkelő helyeken fordult meg; a cigányokat ezres bankókkal tömte és cigarettáit ezrekből csavart fidihszokzon gyujtotta meg. Egy kávéházban olyan feltűnő módon szórta a pénzt, hogy az inspekciónak detektiv frankhamisítás gyanúja alatt előállította a rendőrségen. Itt persze csakhamar kiderült ártatlansága, mire

másnap a megmaradt 30.000 dinárjából a „Solun” kávéházban száz ember részére fényes bucsubankettet rendezett. Reggel felé utolsó pénzétől megszabadulva a vasutállomásra ment és a megmaradt 50 dinárjából megváltotta a jegyét Zajecsbárig. Három nap alatt százezer dinárnak hágot a nyakára s mint aki jól végezte a dolgát, a zajecsbári kocsmában újból elfoglalta pincéri állását.

Amik kérdezték, hoi a rengeteg pénze, úgy válaszolt.

— Megboszultam magam vele!

Az amerikanizálódó Berlin

Berlinből írják: Berlin hatalmas léptekkel halad az amerikanizálódás felé. Minden: az új házak tömkelege, az óriásivá nőtt forgalom, az utcák robaja ennek a folyamatnak realizálódását bizonyítja. A motorerőre való áttérés az utóbbi két évben szinte teljesen felváltotta a lóerőt.

Az utcák forgalmát a legelőkelőbb pontokon elektromos jelző-tornyok irányítják, autók százaai torlódnak össze s a villamosok hosszu sora várja a felszabadító zöld fényjelet. A földalatti vasutak vonalai három év alatt megkét-szereződtek, az autóbuszok száma egyre nő, ennek ellenére a magas vasutat mégis tovább kell fejleszteni.

Ipari és kereskedelmi körökben állandóan a krízisről siránkoznak. Természetes tehát, hogy önkénytelenül felvetődik a kérdés: mi növeli ilyen amerikai méretűvé a forgalmat. Valószínű, hogy a forgalom növekedését Berlin lakosságának egyre növekvő száma idézi elő, ami azonban mégsem elegendő magyarázat a forgalom ilyen horribilis megnövekedéséhez.

Tulzsofolt uccák

Az amerikanizálódó berlini ucca képét az egyre szaporodó uccai árusok tarkítják. A nemrég lezajlott karácsonyi vásár alkalmával gombostűtől a mikroszkópig, harisnyakötőtől a finom selyemszálig minden kapható volt Berlin uccáin. Cilinderbe öltözött uccai árusok harásny szavakkal terelik magukra a figyelmet, mialatt kijelentik, hogy árujukra ráfizetnek és rövidesen tönkremennek. Valószínűleg nem a részvét teszi, hogy ezeknek az árusoknak mindig akadnak vendők, talán inkább azok a szellemességek, melyeket az ilyen üzlet érdekében el-elröppentenek. Biz ez már tiszta amerikanizmus. Legfeljebb annyiban különbözik Amerikától, hogy tuinagy csődület esetén a zöldruhás rendőrök szétosztják a tömeget. Ezt a szétosztást rendszerint egy-egy kényelmes porosz junker inszenálja, aki nem szereti, ha csoportosulások kényelmes sétájában megakadályozzák.

Az éjszakai Berlin

Az éjszakai Berlin az, amely leginkább van amerikanizálva. Napról-napra újabb reklámok dicsőítik az elektrotechnika fejlődését. Pazar fényornamensek lövellik ragyogó nyálábjait az éjszakába. A közönség válogatós izlése újabb és újabb reklámtrükkökre kényszerítik az áruházak és mozgó tulajdonosait. Amerikai méretűek az ujonnan épülő mozitermek is. Az átalkított Ufa Palace mozija háromezer embert fogad be, a „Capitol” ötezeret. Stinnesék is hagytak maguk után egy amerikai izü emléket: a város nyugati részén felépítették az első felhőkarcolót.

Csodálatos, de úgy van, hogy a hagyományos izlésű német közönség agyrésze jobban jobban hajlik az amerikai stílus felé. Ipari és gazdasági téren is érezhető az új irány, amennyiben a kis és középkereskedők rová-

sára a hatalmas áruházak egyre nagyobb méretekben terjeszkednek. Ezekben a nagy áruházakban délután hat és hét óra között valóságos életveszélyes a tolongás. Es mindezt a reklám tette! A tömeg már ránevelődött a reklámra ami azt jelenti, hogy egy jó ötlet biztos üzletet jelent. Egy árucikk szerencsés elnevezése, vagy egy ötletes kétsoros reklámvers egy egész vállalat jövőjét megalapozhatja. Egy margarincég nemrégiben ötezer arany márkás pályázatot hirdetett egy jó reklámversre, amely gyártmánya finomságát dicséri...

Az amerikanizálódás problémája

Ez a külső képe az amerikanizálódásnak. De valójában ez a külső kép egy igen fontos, jelentőségeltjes problémát vetett fel, melyet pro és kontra vitatnak tudományos és praktikus körökben.

Mert nemcsak a forgalom, nemcsak a reklám, nemcsak az ucca népe utánozza Amerikát, hanem a produkció is az amerikai metódusok átvételét kezdte meg.

A theoretikusok még vizsgálódnak és vitatkoznak afelől, hogy szabad-e a német iparnak, produkciónak amerikanizálódnia, de a producensek nem várnak a kérdéssel és a munka már sok üzemben folyik ilyen irányban.

Pedig ez egy eldöntetlen probléma még: Németország a minőség, Amerikát a mennyiség jellemezte mindig. Németország finom minőségű produktumot adott, Amerika tömegmunkát. A háború utáni világgazdasági eltolódások Németországot fontos piacoktól fosztották meg. Régi pozícióját csak az export fokozásával tudja visszaszerezni. Ez pedig csak az árak leszorításával érhető el. A „Qualitätsarbeit”-nak az árát pedig leszorítani nem lehet. Reálpolitikát kell tehát üzni a kereskedelem és produkció terén. Racionalizálni kell az üzemetek, tipizálni a produktumot. Olcsón és quantumot produkálni. — Ez az egyik álláspont.

A másikkak aggályai vannak, hogy lemondhat-e Németország a minőségről. Nem helyesebb politika-e a jövő szempontjából tovább is a minőséget fenntartani.

És tényleg jogosultak ezek a kérdések. Nehéz a probléma. Vajon az elszegényedett Németország elbíra ezt az átalakulást, amit az új irányzat igényel?

A kérdést még vitatják, de a gazdasági élet nem vár és rohamosan halad az új uton. A Taylorizmus, a Fordizmus mindenfelé tért hódít. A nacionalizálás munkájában pedig felhasználják a munkáskiválasztás új metódusát, a pszichotechnikát.

Németországban mindenesetre valami új kezdődött....

Nem tudjuk még hová vezet... de a Németországi Fordnak, uniformizált kisautói már ellepik az uccát, a forgalom állandóan növekszik, a reklámok kiabálnak, ordítanak: Valahogy így van Amerikában is....

A külügyminisztérium és a pénzhamisítás

Beogradból jelentik: A Délbácska munkatársai tegnap érdeklődött a külügyminisztériumban, hogy milyen álláspontot helyezkednek a frank és dinár hamisítás ügyében. A kapott információ szerint megállapítható, hogy a külügyminisztériumban meglehetősen nyugodtan itélik meg a helyzetet és várnak addig, amíg

a budapesti és berlini nyomozás részleteiről pontos és megbízható adatokat kapnak. A külföldi sajtó híreinek nem tulajdonítanak nagyobb jelentőséget annál is inkább, mivel a jugoszláv kormányának a magyar hatóságok akciójának befejezése után is módjában áll lépéseket tenni, ha annak szükségessége felmerülne.

HIREK

1926. Január 13. Szerda

Római katolikus: *B. Veronika*. Protestáns: *Vidor*. Görög keleti: *Melánia*. A nap kel reggel 7 óra 45 perckor, nyugszik 16 óra 33 perckor. A hold kel 6 óra 48 perckor, nyugszik 15 óra 44 perckor. Nemzeti Színház: Marinka a táncosnő. Apolló mozi: Zárva.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Az erős légnyomás központja az északi Ural felé vonult, de nagyon megerősödött és így Középeurópában is erősebb a légnyomás, mint volt. A Tyrrheni és Adriai tengeren erős depresszió, ami több helyen vihart okozott. Csak kevés helyen van derűtség, helyenként köd és kevés hó. A hőmérséklet különösen a mi vidékünkön erősen esett, némely helyen 6—12°C-al. Varsóban —26°C. hőmérséklet

Időjárás az SHS királyság részére: Hideghullám kevés hóval. A szelek a tengermelléken és keleten megerősödnek. A köd terjeszkedik, kevés hóval, eső nélkül. A hőmérséklet még esik, a Tengermelléken fagy. Petrovaradin és Novisad környékén gyöngye keleti szelek, részleges felhőzet, kevés hóval. A hőmérséklet alacsony marad.

Zavargások Szíriában. Beiruthból jelentik: Az átmeneti kormányalakításra szolgáló választások alkalmával Aleppóban tüntetésre került a sor, amely alkalommal egyrendőrt és kilenc tüntetőt megöltek és egy franci tiszt is megsebesült.

Németország négy és fél milliárd márka jóvátételt fizetett tavaly. Berlinből jelentik: A jóvátételi fizetés többiztosának decemberi jelentése szerint, Németország a múlt év végéig, második évi törlesztése fejében összesen 4488 millió márkát fizetett. Ebből 107 millió márka kifizetése decemberre esik. Az év végén a főbiztos több mint 837 millió márkányi készpénz felett rendelkezett.

A Kneginja Zorka egyesület teadélutánja. A „Kneginja Zorka” jótékony egyesület, vojvodinai szekciója ez év január 17-én d. u. 4 órakor táncot és „amerikai halászzal” egybekötött teadélután rendez a Grand Hotel Szlobodában. Belépti jegy személyenként 1 csésze tea és 1 sandwich beleszámításával 20 dinár.

A „Jugendchor” dalestélye. A helybeli „Jugendchor” német dalegylet szombaton, január 16-án a katonazenekar közreműködésével a Sloboda szálló nagytermében nagyszabású farsangi dalestélyt rendez. A műsoron több énekszámot kívül nálunk, mint udjongság először szerepel, Hillmann: „Mezei rózsák” című 4 felvonásos gyönyörű daljátéka, mely a nép életéből komoly és vig jeleneteket igen hatásos és mindvégig érdekfeszítő mozzanatokban hoz. A műsorb hajnalig tartó tánc követi. Jegyek elővételben a rendezőségénél és a Német könyvnyomda és kiadótársaság könyvkereskedésében (Menrath palota) a következő árban kaphatók: Páholy 150 din., zártszék 30 din., I. hely 20 din., II. hely 15 din., erkélyülés 30 din., állóhely 10 dinár. Pártolótagok személyenként 10 dinár beléptidíjat fizetnek. Felülfizetések köszönettel fogadhatók.

A Rádnicski pravoszláv Szilveszter estje. A pravoszláv Szilveszter alkalmával a Rádnicski S. K. és a Szloboda műkedvelő társaság együttes családiestélyt rendez, táncval, melyre ezután hívja meg tagjait és azok vendégeit. Zene és tánc reggelig, belépődíj nincsen.

A „Soa” sorsolása. A „Soa” drogéria vasárnapi sorsjegyhúzásán még a következő nyertek értékesebb díjakat: Petrovics Bogoszláv I párizsi naporateur garnitúrát, Alexander Ferencné, Dudarska ulica 58 egy női aranyórát, Jovánovics Slavica, Dudarska

ulica 17 egy párizsi ridikült, Ofeiffer Ferenc Otmár I vapomtör garnitúrát, Pászti Sándor fogorvos I paliszander hohánykészletet, Jovánovics Panta I csiszolt kristályüveges toalett garnitúrát. Azonkívül kisorsoltak még francia babákat, szappant, majolika puder dobozokat, borotva készletet, parfümököt és fésűgarnitúrát. A nyerők legnagyobb része már a tegnapi nap folyamán átvette nyereményeiket.

Hamis cseh ezresek. Prágából jelentik: Weinberger ruhakereskedő feljelentésére letartóztatták Georgievics prágai kereskedőt, aki egy gyapjú mellénykéért hamis ezerkoronással akart fizetni. A házkutatás alkalmával néhány kartonlapot és különböző festményeket találtak nála, amiből arra következtettek, hogy a hamis bankjegyeket Gregorovics lakásán állították elő. Gregorovics beismerő vallomást tett, de csak annyiban, hogy a hamis bankjegyek közül csak azt a kettőt hozta forgalomba, amit a rendőrség nála talált.

Árvíz Mexikóban. Londonból jelentik: A newyorki lapok jelentése szerint a nyugatmexikói Najari államban az árvíz husz falut teljesen elpusztított. A katasztrófa hír szerint 700 halálos áldozatot is követelt.

Caron, Le Narcisse Noir dekánként a Soánál.

A ferencrendiek távozása Petrovaradinból. A petrovaradini vártemplomban levő ferencrendi páterek rövidesen elhagyják Petrovaradint. A páterek már el is utaztak és most csak a gárdián van ott, aki addig marad míg az ujonnan kinevezett plébános meg nem érkezik.

A francia klub táncestélye. A francia klub e hó 16-án, szombaton este 9 órakor táncestélyt rendez, melyre a klub tagjait és azok vendégeit szívesen látja az egyesület vezetősége.

Postásbál. A postai alkalmazottak novisadi szekciója február 1-én a Sloboda szállóban műsoros táncestélyt rendez.

Borzalmas módon végeztek ki ötven utast a mexikói vonatrablók. Mexikóból jelentik: Annak a vonatnak életben maradt utasai, amelyet a rablók megtámadtak, mindenképp kifizetve érkeztek meg Guadalajavába. Borzalmas részleteket mondanak el a támadásról. Ötven mexikói utast mérszáloltak le a rablók, a legbrutálisabb módon. A vonaton lejáródott jelenetek minden képzeletet felülmúlnak. A vasuti kocsi padozata uszott a vérben, miközben a bezárt utasok kegyelemért könyörgöttek. Sok olyan embert legyilkoltak, aki nem állott ellent a kifosztásnak. A sebesültek hangos segítségkiáltása töltötte be a levegőt, amikor a lángok elhamvasztották a kocsikat. A rablók végül is örült gyorsasággal száguldottak el a mozdonyon Juresuaro állomásra. Kifosztották a várost, majd eimenekültek a hegyek közé és elűntek. A vonatvezetőnek sikerült megmenekülni és egy épen maradt táviróvonalat találni, amelyen táviratilag kért segítséget, amire csapatokkal megrakott segélyvonat indult azonnal a helyszínre. A szövetséges hadsereg csapatainak sikerült bekeríteni a banditákat, akik ráírták a katonákra. Erre formális harc fejlődött, melynek során számos banditát megöltek, egy részüket elfogták. A banditák a foglyokat kivégezték, azonban az utasoktól elrabolt zsákmányt sikerült visszavenni tőlük.

Nemzetközi szélhámost fogtak Erzberger gyilkosa helyett. Bécsből jelentik: A Bad Aussében néhány nap előtt letartóztatott és Erzberger meggyilkolásával gyanúsított személyről kiderült, hogy azonos Voigtal, a már régóta keresett nemzetközi szélhámossal, aki gróf Pulenburg név alatt lépett fel. A szélhámós egy bécsi városi tisztviselő feleségét megszöktette, majd miután nagyobb összegű pénzt csalt ki tőle, az asszonyt elhagyta.

Smith Jeremiás Párisban. Párisból jelentik: Smidt Jeremiás budapesti népszövetségi főbiztos Párisba érkezett.

A pápa segélye az árvízkárosultaknak. Rómából jelentik: A pápa az áradás folytán szerencsétlenül jártak támogatására Magyarországának 100.000 lírát, Hollandiának 200.000 lírát és Romániának 50.000 lírát adományozott.

A grafikai munkások „Buducnost” dalegyesülete január 23-án (szombaton) a Szloboda szálló nagytermében műsoros táncestélyt rendez, esti fél 9 órai kezdettel. A rendezőség arra kéri a multság résztvevőit, hogy minél pontosabban jelenjenek meg. A multság műsora a következő: 1. Munkásüdvözlés, éneklő a vegyes kar. 2. Váradi: a) Ahogy engem ver az Isten, b) Ha bemegyek a csárdába éneklő: Topai Imre. 3. Heckel Erike Xilofonészólója, zongorán kíséri Heckel Mária. 4. Milojevics: A kedves anya sirján, éneklő Teodorovics Deszanka (szoprán) és Pavlovics Koszana (ált). 5. Marinkovics: a) Ej, da je meni... b) Herzfeld: Hol jár itten Pista bácsi, éneklő a vegyes kar. 6. Magyar kuplék, éneklő Mendelsohn Ernő. 7. a) Rubenstein: Asra, b) Flotow: Borda! a Márta című operából, baritonészóló éneklő Kacsanzki M. 9. Német kuplé. 10. Balett-duett, előadják Fogarassy Rózi és Szántai Zsigmond. 11. Tubaphon szóló. 12. Hollandi tánc. 13. a) A bárd, b) Bajics I.: Bacaia sze... éneklő a vegyes kar.

Az új magyar kölcsön a londoni tőzsdén. Londonból jelentik: A tőzsdén ma vezették be az új magyar földhitel kölcsönt. A kölcsön nagy érdeklődés középpontjában áll.

Tizennégy német hajó fagyott be az Északi tengeren. A brémai hajósegyesület a moszkvai német követséget sürgőnyileg szólította fel, hogy járjon el a szovjetkormánytól az iránt, hogy a Marvánál befagyott német hajóknak a szovjetkormány küldjön segítséget. A sürgöny hangsúlyozza, hogy a hajók drótalan távirati úton sürgős segítséget kértek, mivel legtöbbjüknek nincs elegendő élelmiszer. A tizennégy német hajó neve: Horneck, Undine, Hans Leonhard, Rheingold, Trave, Phila. Thora, Ingridsturm, Clara Blumenfeld, Hochland, Neckar, Clara Kunstmann és Neuwerk. Ha az orosz kormány nem küld azonnal segítséget a jégtől fenyegetett hajóknak, akkor nem tudni, milyen sors érheti őket. Az eszt kormány elutasította a segélynyújtás iránti kérelmet, mivel a hajók orosz vizen vannak és kérdéses, hogy az orosz kormány megengedi-e egy jégtörő kiküldését.

A görög diktátor egyházellenes rendelete. Athénből jelentik: Pangalos tábornok, aki nemrég vette át a diktátori hatalmat, rendeletet adott ki, amelyben meghagyja, hogy a kolostorokban lakó szerzetesek csak abban az esetben maradhatnak a kolostorokban, ha ötven évüket betöltötték. Mindazok a szerzetesek, — parancsolja a rendelet — akik ötven esztendejüket még nem érték el, a rendelet kibocsátásától számított nyolc napon belül tartoznak elhagyni a kolostor épületét, kötelességük e reverendát levetni és más foglalkozás után nézni. Aki a rendelet ellen vét, négy évig terjedő fegyházzal büntetettik. A diktátor rendelete nagy megdöbbenést keltett. A főpapok értekezletre gyűltek össze és azon elhatározták, hogy küldöttséggel mennek a diktátorhoz és megmagyarázzák neki, hogy rendelete súlyosan sérti az egyház érdekeit.

Az Ingyenkenyér Egyesület elnöksége ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik lelkes támogatással hozzájárultak a szombati gyermek jelmezdélután fényes sikeréhez, így elsősorban Klemencsics Klemensznek, a novisadi Nemzeti Színház tagjának, aki lelkes és önzetlen odaadással vállalta a rendezés nehéz munkáját és a színpadi rész művészi lebonyolítását, továbbá Belohorszky Béla zenetanárnak, aki az ünnepély zenei részét vezette és a próbákon valamint az előadáson is díjmentesen vállalta a zongora kíséretet, továbbá Wollberger Vilmos kárpitosmesternek, aki szintén díjmentesen látta el a színpad díszítését és önfeláldozóan működött a tehnikai rész lebonyolításán, valamint mindazoknak, akik anyagi és erkölcsi támogatással hozzájárultak az egyesület jótékony alapjának gyarapításához.

A legujabb frank vicc. Egy ur bemutatkozik:

— Nagysád nagyon tetszik maga nekem, megengedi, hogy bemutatkozzam. Dr. Frank vagyok!

— Ejnye! — Maga kis hamis!

— **Magyarország újabb kölcsönt vesz fel Londonban.** Budapestről jelentik: A külföld optimisztikusan ítéli meg Magyarország gazdasági helyzetét és bizik abban, hogy az ország gazdasági életének fejlődését semmi nem gáncsolhatja el. Erre élénk világot vet az a tegnapi értesítés, amely ma a pénzügyminisztériumhoz futott be és amely arról szól, hogy nincs akadálya annak, hogy a londoni piacon további 1—2 millió font értékű zálogjegyet helyezzenek el. A kormány a maga részéről a legnagyobb érdeklődést tanúsítja az új kölcsönajánlat iránt és nagyon valószínű, hogy a legrövidebb időn belül érdemleges tárgyalásra kerül a sor. Szó van arról, hogy egy millió fontot még a földhitelintézet vesz át, de a pénzügyminiszter még a napokban több vezető pénzügyminiszter vezérigazgatójával is tárgyalni kíván.

— **A német francia kereskedelmi szerződés.** Párisból jelentik: A Petit Journal hírt ad arról, hogy a német-francia kereskedelmi megállapodás tényleg létrejött.

— **Biztos védekezés a tetanusz ellen.** Párisból jelentik: Dr. Roux a tudományos akadémiában közlést tett arról, hogy Ramon és Zeller tanárok olyan antitoxint állítottak elő, amely teljes és biztos immunitást biztosít a tetanuszall szemben.

— **Egy tanító késsel támadt társára.** Bácsko-Gradistén Katyanszki Jovan és Csékity Gábor tanítók nem a legjobb viszonyban éltek egymással. Katyanszki Csékity tanítót legutóbb feljelentette és feljelentésében sértő kifejezéseket használt. Csékity ezen annyira felhevült, hogy 8-án délután a vasuti utcában Katyanszkit megtamadt és nyitott késsel annak arcába vágott. A kés Katyanszki balszemét kettévágta. Autóron rögtön bevitték Novisadra, ahol balszemét kivették. Katyanszki most 10-én akarta egyházi esküvőjét megtartani a községi jegyzőnél, aki a csendőrségre küldte, itt letartóztatták és Novisadra az ügyészségre ktsérték.

— **Letartóztatták a román antiszemita vezérét.** Bukaresti távirat jelenti, hogy a román hatóságoknak rendkívül nagy feltűnést keltő szenzációja van. Cuza egyetemi tanárt, a romániai antiszemita mozgalom ismert vezérét, tegnap a Bukarest—Csernovicz-i gyorsvonaton feltartóztatták és nyomban őrizetbe vették.

— **Olaszország angliai adósságait is rendezi.** Rómából jelentik: Az Angliával szemben fennálló adósságok ügyében ki küldött olasz delegáció ma reggel Londonba utazott. Rocca igazságügyminiszter ma délután Párisba utazott, hogy a nemzetközi értekezleten részt vegyen.

— **Ha a dinamit felrobban.** Rómából jelentik: Ferrara mellett Poverara község egyik házában a halászathoz szükséges nagyobb mennyiségű dinamittöltény felrobbant. A robbanás következtében a ház összeomlott, és a bennlevők közül négyen meghaltak.

— **Amerikában hamis dollárosok vannak.** Párisból jelentik: Legújabb értesülés szerint Newyorkból az az értesítés érkezett a nagyobb európai országok jegyintézetéhez arról, hogy újabb hamis dollárosok kerültek forgalomba. A hamisítvány pontos és szakszerű leírását is közli a newyorki jelentés. Elsősorban a Nemzeti Bankot értesítették arról, hogy Amerikában újabb hamis dollárok kerültek forgalomba azzal, hogy valószínűleg Európában is megkísérlik értékesíteni őket.

— **Kegyeletstörténet egy csángó faluban.** Brassóba jelentik: Vízkereszt ünnepeinek éjszakáján, a kegyeleti érzést mélyen sértő durva támadás történt a csángóvidék egyik községében, Cserhát falu piacsterén. Ezen a piactéren, harminckét év óta vasráccsal körülvett síremléke állott annak az ötvennégy csángó magyar vértanúnak, akiket az 1848-49-i szabadságharc alatt az osztrák császárszoldosai lemészároltak. Vízkereszt éjszakáján 10—12 suhanc jelent meg a főtéren. Elvagták a vilanyvezetékét és a sötétség leple alatt csákánnyakkal lerombolták az ötvennégy csángó magyar síremlékét.

Az iparos ifjuság műkedvelő előadása Temerinben

Fényesen sikerült színelőadást tartott az iparos ifjuság e hó 9-én az Ipartestület háza alapja javára. A Guelminó-féle nagyvendéglő mozi-terme zsufolásig megtelt erre az előadásra. Ember ember hátán tolongott az állóhelyeken, s még az ajtón kívül is székekre állva nézték egyesek az előadást. Soha ebben a teremben ilyen nagy számú közönség még nem volt.

A bizalom e feltűnő megnyilatkozásának a szereplők az előadás során tökéletesen meg is feleltek. Olyan színpadi rutinnal mozogtak a színpadon, hogy előadásuk természetessége és közvetlensége a sentai, novisadi, palánkai, szabalyai, s a más községbeli vendégeket is meglepte.

Az előadást Léh Fülöp nyug. tanító, az Ipartestület titkára rendezte Szinre hozták Gerő Károlynak a „Tunikás Leányok“ című énekes népszínművét. Ez az előadás eklatáns bizonyítéka a temerini iparos ifjuság magasfoku intelligenciájának, amellyel a darab szellemét és intencióját teljesen helyes meglátással és fel-fogással ismerte fel.

A szereplő személyek valamennyien nyilvánvalóan játszottak, s ha külön-külön nem méltatjuk valamennyi játékát, ez nem azt jelenti, hogy nem érdemlik meg a nagy nyilvánosság előtt való elismerést.

Külön kell méltatni Fogarassy Ilonka Dobi Esztiét. Fogarassy Ilonka a legnehezebb szerepre vállalkozott, s szerepét ügyes mozdulataival, pompás alakításával kitűnően játszotta. Bájos volt Tényi Jánosnak Kajla Gusztii szerepében adott ének duettje, amellyel sok tapsot arattak. Tényi már régi ismert alakja a temerini műkedvelőelőadásoknak, s kiváló színpadi alakjával sok sikert aratott. Amman János Kvargli Johann házmaster szerepében egy prototípust adott, s minden megmozdulása, megszólalása derűs hangulatot idézett elő és viharos tapsot aratott. Volpert Antal gyári felügyelője szintén nagyon sikerült.

Bájos, szemetgyönyörködtető jelenség volt Federer Lenke naiva szerepében. Federer Lenke már első fellépése alkalmával fényes ígéretnek mutatkozott, s azt az ígéretet mostani szereplésével is váltotta.

Kitűnő alakok voltak Naszvagyai Krisztina özv. Daru Miklósné szerepében Pesir Ilonka mint mama játszotta jól a szerepét.

Metzinger Irénke mint az előbbinek a leánya, Zimonyi István, Jambrik Lajos, Schöncz Irénke, Molnár László, Lepár Margitka, Lahos Károly, Szöllősy Károly, Brahtl Aladár, Abel Mátyás, Milinszky Imre, Szöllősy Teruska, Tchrautz Katica, Adám Mariska, Federer Katica, Lóc András, Petri Mariska, Balogh Gáspár, Pető Béla, Horváth Sándor, Uri András, Nagy Lajos, mindnyájan jól játszottak. Derűs jelenet volt Döme Ferenc és Szekenderovics Tibor kártyapartija. Az előadást reggelig tartó tánc követte.

Az előadást szép anyagi siker is honorálta. Tekintettel a jótékony célra, többen felül-fizettek, amit itt nyugtáznak.

Felülfizettek: Göbel Ferenc takarékpénztári igazgató 100 dinárt, Widrich Soma gyógyszerész és Vigh János 40—40 d. Oberknezevits Száva községi jegyző. Dr. Mandel Endre orvos, Kurcinák Ferenc, Gráf István, Kovács Ferenc bíró, Kovács József ipartestületi elnök, Döme Eerenc 30—30 d. Stuckhlik Lajos, Trauz N. Nickelsbacher Károly, Riedel Lipót, Povazsán János, Reiner Gyula, Jung János, Sztás Ardrás 20—20 d. Milinszky István, Hornyik Sándor 10—10 d. és Szarvas Mihály 5 dinárt.

Küldje be előfizetését!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralelőben levő előfizetőinket és viszontelárúzóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget fordulós postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska“ kiadóhivatala.

SPORT

A tizenötököt margójára

Bizony ezen már nem lehet segíteni, akár-hogy spekulálunk is rajta. Nem is erről van szó, sőt épp az ellenkezőjéről. Arról, hogy ha már elszenvedtük azt a tizenöt gólt, ne feledjük el egyhamar, hanem rágódjunk rajta, ki-nyozzon bennünket addig, amíg ki nem köszö-rültük a csorbát. Ez a tizenötököt egy olyan vereség, amit senkinek sem szabad elfelednie. Mindenki válassza ki magának azt, akit leghi-básabbnak tart a tizenötökötért. Mondjuk a szövetségi kapitányt, a kerületet, a rossz pá-lyát, a saját vezetőségét, vagy a beogradi já-tékosokat és a maga módja szerint szerezen elégtételt a nagy szegényért. Buktassa meg a hibás funkcionáriusokat, mondja meg a véle-ményét annak, akit illet, fogadja meg, hogy ezental csak jó talajon játszik futballt és nem áll szóba goromba ellenféllel. És amikor mind-ezt megtette, még ne elégedjék meg. A fekete-keretes tizenötököt maradjon meg mindig lelki szemei előtt. Ha a válogatásban szerepe volt, jusson eszébe: tizenötököt, itt valahogy rosszul válogattam. Ha az egyletek sorsát intézi: na-gyobb körülményt, tizenötököt, az egyesüle-tek elégedetlenkedni fognak. Ha saját egylete-ről van szó: tizenötököt, vigyázzunk, hisz Isten ments, mi is kaphatunk ilyen verést. Ha szin-amatőr játékos: hol a régi tűz és az ideális küzdelemtudás ott, ahol tizenötökötös eredmény-lehetséges? Ha félamatőr, sugja oda kényeres társa fülébe: pajtás, tizenötököt, nehéz idők, rossz kilátások.

Csak egy dolgot nem szabad most senkinek sem csinálnia. Örölni a tizenötökötnek. Hisztériás örömmujongással végignyargalni a városban és tajtékzó kéjjel lelkesedni: tizenöt-kötő, huj de mese, ugye megmondtam. Mert szóról-szóra így csináltak ezt vasárnap Novi-sadon azok a játékosok, akik tiszteletreméltó magánvéleményük szerint a válogatott csapat-ba illettek volna.

Nem lehet megérteni ezeknek a játéko-soknak a gondolkodását. Mindenki érezhet kár-örvendést a tizenötököt felett, csak épp a já-tékosok nem. Nekik csak szomorkodni volna szabad és haragudni. Haragudni és pedig jo-gosan haragudni mindenkire, akit ők hibásnak tartanak, az pedig, akit a tizenötökötért fele-lősségre vonnak, mindenkivel szemben véde-kezhetsz, de a játékosok szemrehányását tűrnie kell. Mert „A játékos“ egy különálló fogalom a futballban. Ezt mindenki tudja, csak éppen a játékosok nem akarják soha megtanulni. Nem értik meg, hogy nem a játékos van az egyesületért, hanem az egyesület, a vezetőség és a szövetség van a játékosokért. Vezetők, egyesületek és szövetségek éveken át dolgo-znak, öntudatosan vagy anélkül azért, hogy a játékosoknak minél nagyobb tiszteletet és meg-becsülést szerezenek. Ez így van rendjén. A vezetőség elősegíti azt, hogy Csonka Péter suszterinas, vagy a milliomos burzsuj mágnás az ismeretlenségéből egyszerre tizezrek kedves Petikéje legyen, pedig senkinek sem jut eszé-be a vezetőséget éltetni akkor, amikor Csonka Peti három gólt rug egy meccsen az ellenfél kapujába. Nem is illet itt taps senkit, csak Csonka Pétert. „A játékos“ a sport egyik leg-különb tiszteletreméltó katonáját. Viszont a gu-ny és szegénykezés is csak Csonka Péteré-akkor, amikor tizenötökötös vereséggel levonul a pályáról. És ha ennek a vereségnek a veze-tőség, az egyesület, vagy a szövetség könnyel-műsége az oka, akkor itt baj van, sérelen érte a sportot, akkor Csonka Péter mint „A játékos“ joggal szomorkodhat és joggal haragudhat arra, aki itt hibát követett el.

De Csonka Péternek akár suszterinas, akár burzsuj mágnás mindig és kizárólag „A játékosnak“ kell maradnia. Mert a vezetőség, a szövetség, a tizezrek fáradozása és szeretete-nem Csonka Péter suszterinasnak, vagy mág-násnak szól, hanem egyedül és kizárólag a sport bajnokának „A játékosnak“.

De Csonka Péterék ezt mindig elfelejtik és a suszterinasságot meg a mágnasságot valahogy összekeverik „A játékos” pompás fogalmával. Azután csodálkoznak azon, hogy azok, akik azelőtt nekik, mint „A játékosnak” kedveskednek, most úgy kezelik őket, mint ahogy a suszterinasokat vagy akár a mágnásokat szokás. Sőt akad olyan is, akinek sem a suszterinas, sem a mágnás nem tetszik és értelmetlen módon egyszerre semmi különösebb fontosságot nem tulajdonít a nemrég még olyanira körülrajongott futballistának.

Csonka Péter „A játékos” nem örülhet a tizenötöktetnek.

A Radnicski SK ma este fél 9 órai kezdettel a Szücs-féle vendéglőben (Magyar ucca 17.) Szilveszter estélyt tart táncsal. Belépődíj nincsen.

Az Achilles kerékpáregylet vezetősége értesíti tagjait, hogy a Maros vendéglőből átköltözött a Szücs-féle vendéglőbe a „Vig tüzoltóhoz” (a volt Trombita) Magyar ucca és Laza Kostica ucca sarkán. Ma este rendes tagülés az új klubhelyiségben.

Boxolók figyelmébe. Egy pár nyolc unciás tréningkezttyű kitünő állapotban és egy pár zsákréning-kezttyű jutányos áron eladó. Az érdeklődők szerkesztőségünkben megtekinthetik.

§ Novisad város tolvajai. A novisad törvényszék büntető tanácsa tegnap tárgyalta Kovács András 49 éves novisadi szabó, Kovács Ferenc 24 éves besikai születésű novisadi szabó, Kovács Lajos 27 éves besikai születésű napszámos, Kincses Ferenc 48 éves novisadi szabó és Kincses Zsófia 45 éves besikai születésű asszony bűnügyét. Az ügyészség vádirata szerint Kovács András, Ferenc és Lajos 1922. januárjában Novisad város alkalmazottai voltak, ez alkalommal két mázsa zabot és sok fát loptak, amit Kincses Ferenc és Kincses Zsófia novisadi lakosok vettek meg. A tegnapi tárgyaláson a tanuvallomások alapján beigazolást nyert, hogy a lopásban Kovács András és Lajos vettek részt, míg Kovács Ferenc bűnösségét nem lehetett megállapítani. Ugyancsak beigazolást nyert az is, hogy Kincses Ferenc és Kincses Zsófia — bár tudták, hogy lopott dolgok — megvették azokat. A bíróság Kovács Andrást és Kovács Lajost 3—3 havi, Kincses Ferencet és Zsófiát pedig 1—1 havi fogházra ítélte, Kovács Ferencet ellenben felmentette. Az ügyész és elítéltek is fellebbeztek az ítélet ellen.

§ Meghalt, mielőtt ítélezhettek volna felette. A novisadi törvényszék tegnapi tízteki a fő tárgyalást Pesics Aleksza 33 éves ópálánkai földműves ügyében Pesics 1921. november 1-én Sztara Palánkán az uton megállította Pesics Mita kocsját, amelyen még Pesics Jelena ült, revolvért szegzett rájuk és leparancsolta őket róla. Mikor nem mentek azonnal le a kocsirol letaszította őket, azután maga ült fel és haza hajtattott. Miután a tegnapi tárgyaláson kiderült, hogy Péscs Aleksza közben már meghalt, a bíróság beszüntette az eljárást.

Szerkesztői üzenet

Érdeklődő. Kivándorlási ügyekkel elvből nem foglalkozunk.

Előfizető. A lapot javított címmel megírdítottuk.

Igazságszerető. Engedje meg, hogy történelmi tudásában kételkedjünk. De eltekintünk ettől és minden állítását ezennel elfogadjuk. De még így sem érezzük a szükségét annak, hogy bűnbánással ruhánkat megszagassuk és áfessük a szívünket. Épp a közelmúltban, Ön által is nyugodtan respektálható tudású külföldi (nem magyar) tudós megállapította, hogy helytálló az a régi tétel, hogy egy nemzetnek a fajiság alapján való specializálása a tudomány szempontjából is teljes lehetetlenség. Különösen áll ez az európai népekre, amelyek mint ismer-

retes, vándorlásaik közepette megálltak ott, ahol harcászati és megélhetési szempontból, a legalkalmasabbnak látszott. A legnépesebb törzs vagy családról azután elnevezték nemzetüket, amelynek tagjai nemcsak abból az egy törzsből vagy családból származtak, hanem többfajta népből, amelyek a nemzet, mint nagy gyűjtőfogalom név alatt, vallási, kulturális és közgazdasági egységben összekapcsolódtak. Éppen az mutatja egy nemzetnek életrealitását és erejét, hogy kulturájának és nemzeti géniuszának varázsával a legkülönbözőbb fajtájú egyedeket egységes és munkaképes nagy táborképes tömöríteni. Ez az elv például Jugoszláviában is nagy szerepre van hivatva.

A nemzetet belül esetleg megállapítható faji leszármazás különfelesége ennek az elvnek az érvényesülését nem érintheti. Mert hiszen vannak családok és egyének, mint amilyen például Damjanich volt, aki sosem tagadta szláv származását és mégis magyarnak vallotta magát élete árán is, vannak viszont nemzetek, amelyek fajilag kimondottan azonos népeiket sem tudják egy közös, megértő, nagy táborképes tömöríteni.

Az Ön „igazságszerető” nagybecsű sorainak tehát legnagyobb sajnálatunkra nem adhatunk igazat. Egyben azonban összetalálkoztunk. A rosszul sikerült frankhamisításra Ön megjegyzi, hogy az nem hazafiság. Ebben igaza van, — az tényleg nem hazafiság. De azért itt se beszéljünk fajelemzésről.

Egyébként tiszteletünk nyilvánítása mellett *maradtunk a régiék.*

Január 12	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.17	—	—	177.25
Zürich	—	1092.—	1092.25	1932.—
Newyork	518.25	56.43	56.45	—
London	25.13	274.10	274.32	485.3/4
Páris	19.57	216.—	217.—	379.—
Milano	20.95	228.15	228.25	404.—
Prága	15.35	167.45	167.55	296.25
Berlin	—	1343.—	1346.—	2380.—
Budapest	72.70	794.50	796.—	14.1/2
Brüsszel	23.55	256.—	—	453.—
Bécs	—	795.—	796.50	14.25
Bukarest	2.35	—	—	—
Amsterdam	—	—	—	—
Szófia	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tözsde
1925 január 12, 5 óra

Bécs	795.—	Prága	167.45
Páris	216.—	Zürich	1092.—
Milano	228.15	London	274.10
Newyork	56.43	Budapest	794.50

Zagrebi tözsde
1925 január 12, 5 óra

Bécs	796.50	Prága	167.55
Páris	217.—	Zürich	1092.25
Milano	228.25	London	274.32
Newyork	56.45	Budapest	796.—

Chicagoi terménytözsde
1926 január 12, 10 óra

Buza	Tengeri
május 1926 . . . 174.1/2	május 1926 . . . 83.—
Julius . . . 150.1/2	Julius . . . 90.1/2
Szeptember . . . —	Szeptember . . . 91.—

Novisadi terménytözsde
1926 január 12. (Hivatalos jegyzések)

Buza
bácskai Usancen, duplikát kassza kereslet 295.—, 300 mm
bánáti 77, 2/1 kereslet 285.—, 500 mm

Tengeri
bácskai új kinálat 120.—, kereslet 115.—
szerémi új Ruma kinálat 117.—

Buzakorpa
bácskai gabona, jutazsákok franko Novisad kereslet 130.—, 300 mm
Irányzat: forgalom nélkül, tartós

Novisadi értéktözsde

1926 január 12. (Hivatalos jegyzések)

Állami kölcsönkötvények

1921. évi 7 százalékos beruházási kölcsön, kereslet 75.—, kinálat 76.50, kötés —, 4 százalékos kölcsön Bosznia-Hercegovina agrárviszonyainak rendezésére kereslet —, kinálat —, kötés —

Állami sorsjegyek

2 és fél százalékos állami hadikártérítési sorsjegy kereslet 325.—, kinálat 327.—, kötés —, 1888. évi nyeremény sorsjegy (Dohány sorsjegy) kereslet —, kinálat —, 2 százalékos sorsjegykölcsön új szelvényekkel kereslet —, kinálat —

Részvények

Városi jódosgyógyfürdő és ásványvíz részvénytársaság kereslet —, kinálat 75. Iparbank kereslet 135.—, kinálat 140.—, kötés —

A DUNA VIZÁLLÁSA

Január 1-én reggel	—	—	—	400
Január 2-án	—	—	—	432
Január 3-án	—	—	—	442
Január 4-én	—	—	—	454
Január 5-én	—	—	—	467
Január 6-án	—	—	—	478
Január 7-én	—	—	—	490
Január 8-án	—	—	—	502
Január 9-én	—	—	—	510
Január 10-én	—	—	—	515
Január 11-én	—	—	—	519
Január 12-én	—	—	—	519

Hirdetőkink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska” kiadóhivatala.

Szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
Kiadó: „DELBÁCSKA” lapkiadóvállalat

Tanulók

elfogadtatnak teljes ellátásra. Gondos felügyelet, ellenőrzés és hányítás az előmenetelben. Kiadó butorozott szoba esetleg ellátással 1 vagy 2 személy részére. —
Kempl tanár, Grobljanska ulica 10. sz.

Beck János

papirkereskedése és könyvkötészete

HOVI SRB, Futaki ut 94.

Állandó nagy választék képeslap újdonságokban.

Nagy raktár divatos, modern levélpapírokban.

Iskolacikkek, író- és rajzszerek, képeslap albumok, emlékkönyvek a legolcsóbb áron.

Géperőre berendezett modern könyvkötészet

APRÓ HIRDETÉSEK

RÉZÜSTÖK, pléh üst-házak legnagyobb választéka. Mélyen leszállított árak. Vasa Maločić rézműves Novi Sad, Kisačka ul. 32. 2466-1-12

Keveset használt, jókarban levő KÜLONFELE BUTOROK, egymint tölgyháló, ebédő, börszék, konyha berendezések és egyéb butorok jutányos áron eladók. Érdeklődni lehet VARGA asztalosmesternél, Magyar u. 32. 2759-1-0

VASESZTERGÁLYOS-SEGÉD azonnali belepésre állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2745-1-2

IRODAI ÜVEGFAL, 3 méter magasságban megveitire kerestetik. Cim a kiadóban. 2744-1-2

URHÖLGYEIM! Magános, középkori, jómódu, fess ur keresi azon 30 év körüli, jó megjelenésű, kellemes és fess, gyermektelen, szelid és hazias urnó ismeretséget, ki háztartását ellátja s magának kellemes, csendes uri otthont teremtené. Csak a fentiekkel rendelkező szép lelkű háztartásbeli jugoszláviai urnók fényképes ajánlatait kérem „Diplomás” jellegre a kiadóhivatalba. - Kalandornők, hivatásos szakácsnők ki-meljenek. Nemi vagyoni és erkölcsi biztosíték megkivántatik. 2601-1

HIRDETÉSEK

Nincs szüksége 2764-1
könyvelőre, levelezőre, írógépre, mert könyveit rendbehozom, mérlegét elkészitem, magyar, szerb, német levelezését saját gépemmel elvegzem mérsekelt díjazásért. Érdeklődők adják le címüket
Faust hirdetőjében, Kr. Alexandra ulica 12.

Jó házi koszt

esetleg házon kívül is kapható.
Cim a kiadóhivatalban.
2763-1-2

Mit nyújt Önnek

PÓSTYÉN

csusz, köszvény, ischias, izzadmány, női betegségek stb. ellen!

- 1) Legbiztosabban visszazserzi az egészséget a 67° C. radioaktív iszapfürdők által.
- 2) Már 55 ék-ért kap kitünő lakást és ellátást.
- 3) Éveszi amelleit a legszebb gyógyparkot a Vág folyó mentén, elsőrendő koncertekkel és mulatsággal.
- 4) Házi kurára minden gyógytárban és drogériában olcsó pénzen kap iszapkockákat és kompreszeket.

Felvilágosításokkal szolgál:

- Pelikán Lipót, V.-Beckerek. -

Főraktár:

MICHELS GYÓGYSZERÉSZ,

NOVISAD, FUTOŠKI PUT 4.

Dungyerski Veliki-Bečkereki

békeminőségű

világos és barna sör kimérése

WAGNER-pincében.

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint
Festés minden színben
Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

Legrégibb

KEZTYÜ és HARISNYA szaküzlet

FISCHER J. és FIA

Novisad, Kralja Petra ulica 23.

BÖRKEZTYÜ különlegességek, ugyanott FÜZÖK mérték szerint is készíttetnek.

Eladó ház üzlettel.

Sentán, Fő-téren, városházával szemben ház, modern nagy lakással, fürdőszoba, mosókonyha, minden mellékhelyiség, vízvezeték, ártezi kut az udvarban, nagy raktárhelyiség, alsó lakás, haláleset miatt eladó. A házban 30 éve fennálló nagy rövid-áru üzlet van, mely pompás berendezéssel együtt, esetleg anélkül is eladó. Kívánság szerint az egész áruraktár is átadható. Lakás és üzlet vétel után azonnal elfoglalható. Érdeklődni a tulajdonosnál:

Gróf József, Senta.

2760-1-4

Raktáros,

ki hosszú ideig forgalmi vállalatnál, jelenleg harmadik éve egyik gyarmatáru ügynökségnél van, hasonló, esetleg pénzbeszedői vagy bizalmi állást keres. Bővebbet a kiadóban. 2605-1-3

A kik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvitelt megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők forduljanak a kiadóhivatalhoz Trg Oslobodjenja 3. 818-0

Az egész Tiszamentén rajongó szeretettel olvassák

KOVÁTS ANTAL
A SZIV HURJAIN

című verses kötetét. Egyszerű versek ezek a szó modern értelmében, de egy mélyen érző poetaszív őszinte megnyilatkozásai. A verses kötet megmaradt példányai kaphatók a „Délbácska” kiadóhivatalban.

Ára 30.— Dinár.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsem a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy 1926. évi január hó 4-étől a Safarikova ulica 15. szám alatt (az Anikaházban) modern cipő- és

cipőfelsőrész-készítő műhelyt

nyitottam. Megrendeléseket, javításokat jutányos áron eszközölk. A n. é. közönség szives partfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Czittler Pál, cipész-mester.

2748-1-3

HITÉLET

magyar keresztény folyóirat. - Megjelenik havonta kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Mošorin—Bačka

Garantált tiszta fehér

kőso

és finoman örölt kőso, vagonként és kis tételekben azonnali szállításra kapható

Gausz János, Novisad

Futoški put 66. Telefon interurban 534.

Az összes

FORD

alkatrészek

állandóan kaphatók

Forgács Benőnél

Novisad, Pašičeva ulica 22.

2753-1-3

MAKULATURA

kapható a „Délbácska” kiadóhivatalában
Trg Oslobodjenja 3. szám, Wagner-palota